

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

O pildă.

(*) Când ai a face cu îndrăcniți, trebuie să ții și tu cu îndrăcnie la ce e al tău, dacă e să nu fii totdeauna tu cel înfrânt, tu cel scurtat în partea sa. Cum îți închină așa se-și închini! Nu totdeauna poți da cu pâine în cel-ce a dat în tine cu peatră, — și de prea multe-ori în lumea aceasta, cu anumiți oameni chiar rău ai face când așa ai face.

Pe noi ne-a bătut soarta să trăim pe același pământ, cu un neam de oameni, din cei mai încăpăținați și dârji care ori-și-ce daraveri ai fi având cu dînșii, vor ca tot numai ei și ear' ei să iasă deasupra, ei să tragă folosul, tu sudoarea și amarul. Tu să te stângi lucrând, ei să se îngrășe îmbuibându-se. Ear' decumva dela o vreme încolo îți mai perzi și tu răbdarea de a fi tot tăietor, și vrei să te mai faci și tu topor, — atunci ca niște vespi răi se invoalbă, se infuriază, și în înferbentarea lor pun la cale lucruri prin care țintesc de-adreptul întru a-ți face vieța nesuferită, a te potopi, a te stânge de pe fața pământului!...

Vom spune azi, iubitorilor nostri cetitori, o întâmplare din părțile de sus ale Țerii-Ungurești, din comitatul Trencin, locuit aproape numai de Slovaci.

Slovacii, chinuți cum sunt și ei, în vremea asta din urmă trezitoare de dormite popoare, au început a da mai multe semne de viață, a se scutura și ei în spate cu greul stăpânirii maghiare celei fără inimă, și la deosebitele adunări, bisericesti și naționale, a-și ridica graiul contra nedreptăților ce li-se fac!

Ei, dar' asta într'atâta le-a scos ochii „patrioților“ ce se află printre ei și se îngrășă de pe spinarea lor, încât ca se-și răsbune asupra Slovacilor din orașul Trencin și jurul lui, mai săptămâna trecută, au împărțit între Ungurii din comitat o mulțime de scrisori tipărite, și au lipit și pe toți păreții în oraș, în care provoacă publicul „patriotic“ (înțelege: Ungurii și Jidanii!) ca de aci încolo nici preț de o groșiță să nu mai cumpere dela neguțatori și meseriași de nație slavă! — Scriitorii acestui „sfat“ diavolesc, nu și-au pus numele pe tipărituri, și așa nu știm cine sunt, — știm însă că o foaie din *Judapesta*

„Magyar Ujság“, luând însemnare despre asta, scrie: „Este foarte bine așa! Ar fi de dorit ca maghiarimea pretutindenea să porceadă astfel față de domnia „naționaliști!“

Care va să zică: comandă de luptă! Dacă nu putem încă lua arma în mână unul contra altuia, să cercăm până una-altă a a ne nimici unii pe alții pe altă cale: *sărăcindu-nel!*...

Este foarte trist când ura între popoarele unei țeri a mers așa de departe, ca să se întemple astfel de provocări, căci pusă lupta pe acest plan, inversunarea și ura între deosebitele neamuri ce locuiesc unele printre altele, va crește mai mult și va trage după sine urmări mari și de multe feluri! — dar' dacă au ajuns lucrurile până aci, noi nemaghiarii *să nu lăsăm să fim tot noi cei îngenunchiați*, tot noi cei înfrânți, *ci să primim lovitura și să ne încordăm a o da îndoită, cu camete multe, celor-ce ne-au trimis-o!*...

Noi să întoarcem foaia, și să zicem la rindul nostru: *Fiecare Român adevărat — întrucât numai se poate — să nu mai cumpere nici preț de o groșiță dela negustorii unguri din orașele de printre noi, ci dela neguțatorii nemaghiari!* Pe acestia să-și sprijinim, pe acestia să-și îmbogățim și să-și înmulțim!

De sunt ei curagioși, — să fim și noi!...

De sunt ei îndrăzneți și cu capul a mână, — să fim și noi!

De sunt ei buni patrioți pe seama lor, — să fim și noi pe a noastră!..

Numai atunci vor învăța a ne cinsti cum se cuvine. Să luăm pildă și dela dușmanul nostru!...

Dacă el aruncă cu peatră în noi, și noi îi vom răspunde aruncând în el cu pâine: *ne-am înjosit la câmpul cânelui ce linge mâna cu care l-a lovit stăpânul!* Vrem noi să avem această înfățișare? Am fi vrednici de toată hula când ne-am apleca așa de mult!.. *Nu! Cum îți închină, așa se-și închini!*

Ca niște vespi răi, sgădăriți în culcușurile lor, să poartă acești descreețați. *Ear' tu de vrei să nu te omoare vespii pe tine, prinde de cu bună-vreme tăciunele în mână și arde-le arifile!*..

Încă una.

(*) Omul într'adevăr acuși nu mai știe ce se creadă despre cei chemați a face „dreptate“ aici la noi în țeară. Destrăbălarea a ajuns departe. Toți bunii și nebunii, numai pinteni să aibă la călcăie ori perciuni creți la urechi, apoi să cred în drept a călca în picioare legile și a da palme dreptății!..

Am spus în numărul nostru 35, că așa zisele „camere advocațiale“ au luat advocaților români osândiți pentru Memorand, dreptul de-a mai pute purta procese în vremea cât sunt închiși. Singur camera din Sibiu a făcut abatere, lăsând dlui *Dr. Rațiu* dreptul.

Cealalți domni advocați osândiți, au făcut apelație la Curia regească din Pesta, contra răpirii dreptului lor. „Curia“, care e de altfel alcătuită din judecători mai bătrâni, mai stîmperați, și care mai adese-ori face adevărată dreptate ca tribunalele țerii, — ce-a făcut? S'a înscârbit și ea de atâta reutate și a dat o palmă zdravănă tuturor acelor camere advocațiale ce despoiaseră pe advocații români *Memorandiști* de dreptul lor, răsturnând judecata lor și zicând că advocaților osândiți pentru treburi politice, nu li-să poate lua dreptul de-a purta procese — așa prescrie legea!

Bine, zicem noi, dacă așa prescrie legea, camerele advocațiale cele cu musca pe căciulă, alcătuite toate numai din advocați, adevărați din oameni ce numai cu legea să cuprind, n'au știut ele ce prescrie legea?

Ba da, au știut de bunăseamă. Dar' sunt încrezuți împintenații și perciunații din ele, și calcă legea știind că o calcă, dar' nădăjduind că la umbra perciunilor și a pintenilor le e iertat a face ori-ce cu nemaghiarii, căci cei de sus se vor uita printre degete... Une-ori nu li-să sfetește. Durere însă, de prea de multe-ori da!.. Ear' aceasta ne dovedește o mare destrăbălare între domnia nostri ce ar fi chemați a face și a cinsti dreptatea, destrăbălare ce cu atât e mai mare, cu cât mai mici și mai jos puși sunt ei!

Cei mai mici mai — „voimici“!..

Regele Carol și Ungurii.

Mult sânge rău le-a făcut foilor ungurești și Ungurilor peste tot, săptămâna trecută, o veste, ce a adus-o o foaie din Viena, numită «*Montagsrevue*» care are de altfel totdeauna știri bine întemeiate, și nu umblă cu gura plină de minciuni ca foile ungurești.

Eată vestea care le-a căsunat mari dureri de cap.

Domnul *Ioan Slavici* e foarte bine văzut la curtea regească din România. Într-o zi era la prânz la palat.

Majestatea Sa Monarchul nostru Francisc Iosif I, era tocmai în Ardeal (doară când cu cele din urmă manevre împărătești). Ungurii noștri nu vreau, în ruptul capului, ca Majestății Sale Domnitorului nostru să-i zică «*Împărat*», ci numai «*Rege*», pentru-că, zic ei, Ungaria e numai *Regat* (Crăime) și așa nici domnitorul ei nu poate fi decât *Rege* (Craiu).

E *Împărat* numai în Austria, la noi e Rege.

Domnul *Slavici* care le știe Ungurilor toate păsurile, fiind la acel prânz, a întrebat pe Regele Carol al României:

— *Majestate, nu aveți de gând să cercetați pe «Regele Ungariei»,* — și a pus întrădins întrebarea în acest fel.

— *Pe care Rege?* — a întrebat Regele Carol cu oarecare mirare.

— *Pe Regele Ungariei Francisc Iosif...*

— *Nu cunosc pe regele Ungariei* — a fost răspunsul, — *numai pe Împăratul Austriei, și dacă voesc să cercetez pe înaltul meu prieten, merg la Viena, la Praga ori Graz, dar' nici decum în Ungaria...*

— *Majestate, îmi dai voe să public cuvintele acestea?* — a întrebat dl *Slavici*.

— *Crezi că vorbesc taine?* — 'i-s'a răspuns. *Nu numai că îți dau voe, dar' doresc chiar să o audă tot omul!...*

Scrisori de mulțumită

domnului

V. A. Urechia.

Afară de scrisorile trimise în semn de mulțumită din partea Românilor sibiieni și domnișoarelor române din Sibiu, prea vrednicul președinte al Ligei, dl *V. A. Urechia* a mai primit încă multe atari scrisori.

Între acestea pomenim scrisoarea domnișoarelor române din Blaj, trimisă în 22 Septemvrie, iscălită de următoarele domnișoare:

Elena de Ciato, Virginia Solomon, Elena Sântion, Netti Vancea, Elena Nistor, Aurelia Barișiu, Elena Bodocan, Georgina Bacșa, Melania Brândușan, Silvia Moldovan, Elena Hossu, Hortensia Groze, Eugenia Ioanovici.

Din Câmpeni (Munții-Apuseni) 'i-s'a trimis dlui *Urechia* o telegramă prin care 'i-se aduc mulțumiri pentru cele trei mari roade ale ostenelei sale din vara asta „*Voci latine*“, „*Acte inedite*“ și congresul din *Haaga*. Telegrama a fost subsemnată în numele fetelor române din Câmpeni, de domnișoarele *Domnica Chirtoș* și *Sofia Cothișel*.

Din Arad 'i-au trimis domnișoarele române o foarte frumoasă scrisoare, a cărei început e următorul:

Marelui patriot român **V. A. Urechia**
București.

Suferința s'a sălășluit în vetrele noastre strămoșești, și restignii avem martiri, care împodobesc în prisosință templul cultului național, casa românească, genuche plecat însă nu!

Și Tu, mare patriot, n'ai rămas mut înaintea jertfelnicului național.

Adunat-ai în giurul Tău junimea României libere, floarea poporului, care mărturie are din rostul regelui seu victorios, că atunci, când în timpuri grele spada 'i-s'a dat în mână aceea nu a tremurat în mâinile sale.

Ridicat-ai oastea duhului românismului, Liga unității culturale.

Plecat-ai apoi, ca și un apostol cu lumină minții în Haaga, ca să înscrii în cartea de legi a neamurilor drepturile neamului românesc....

Scrisoare închee mulțumindu-'i pentru osteneală și e subscrisă de următoarele stimabile domnișoare:

Victoria Hodoș, Valeria Popovici, Gabriela Codrean, Adriana Codrean, Elena Șerb, Constanța Șerb, Florica Abrudan, Alexandrina Popovici, Silvia Popovici, Elena Popovici, Lucia Feier, Valeria Feier, Cornelia Olariu, Ana Petco, Livia Goron.

Singuratici încă 'i-au trimis mulți, între care și dl *Ilarie Tulburean* din Dobra, și alții, despre care încă nu am aflat cine și de unde.

*

În legătură cu acestea vrednic de pomenit mai e următorul fapt. Când era încă congresul în Haaga, Ungurul Pázmándy umbla în ruptul capului să câștige pe unii străini de acolo pe partea lor. Îndeosebi se sfărîma să îmbune pe comitele *Dowville-Maillefeu*, deputat franțozesc, și îi părea lui că 'l-a și câștigat pe partea lui și că 'i-a băgat gârgăuni în cap contra Românilor. Cât de tare s'a fript însă dacă așa ceva a crezut, dovedește faptul, că mai zilele acestea, dl *V. A. Urechia*, care îi dăduse la același congres, lui *Maillefeu* câte un exemplar din cărțile sale, primește dela acesta următoarea scrisoare:

Scumpul meu senator!

Am ținut să cetesc în întregine documentele atât de probătoare ce ai binevoit a-mi trimite asupra cestiunii române în Ungaria și Transilvania.

Junimea română universitară are de o sută de ori dreptate de a sice la pagina 96 a răspunsului ei către junimea maghiară a academiilor ungurești, că „funcționarii sunt ei făcuți pentru popoare“.

Toate popoarele latine vă dau dreptate toate inimile bune dela toate națiunile civilizate vă îndeamnă să rămâneți statornici și legiuit în Austro-Ungaria pentru a dobândi dreptate.

FOIȚA.

Poesii populare.

Din Brezești (lângă Arieș).

Culese de *Constantin Prafa*, econom.

Frunză verde de săcară
Mă 'nsurai în primăvară
Și-mi luai o râncezală,
Râncezala șede 'n pat
Cucuruzu-i nesăpat,
Cucuruzu 'ngălbinește
Muta doarme și horește,
Cucuruzu-a doua-oară
Sapă muta de s'omoară.
S'a gândit pânză să-și pue
Ca nime să nu mai știe,
Dar' fiind cam somnoroasă
Puse pânză după casă
Căți or umbla toți se țasă.
Eară s'a gândit singură
Și-a mutat-o după șură,
Necaz că nu-i bățătură,
Ea a pus-o primăvara

Porcii 'i-au mâncat mângiala,
Printre ițe printre spată
Mere-o eapă 'mpedecată,
Printre sul printre fuscei
Paște-o scroafă cu purcei,
Și prin mijlocul pânzii
Paște găscă cu puii
Pe la dricu ițului
Merge capul mățului!..
Până face-un lăturoiu
Cântă cucu pe gunoiu,
Până bagă-un fir în spată
Cântă cucu de pe vatră,
Scoală, fată de pe vatră
De bagă un fir în spată!

Măi bădiță bădișor
Aseară trecui pe coastă,
Pe din sus de casa voastă,
Măta 'n casă se sfădia
Pe min' rău mă ocăra,
Dar' spune tu mumă-ta,
Că de s'ar tot măcina
Ca prin moară făina
Noi nu ne putem lăsa!..

Din Buteni (com. Arad)

culese de *Teodor I. Borlea*, econom.

Dragu-mii ceru 'nstelat
Și bădița ne 'nsurat,
Dragu mi cerul cu ceață
Și bădița cu mustață!..

Busuioc bociolios
Eară-i badea mănios,
Eară-i badea cu nevoie
Că nu 'i-am făcut pe voe!..

Pe sub talpa cisme mele
Șede dracu și-o muiere
Și mă 'nvață-a face rele!..

Nevasta cu ibovnic
Nu lucră 'n casă nimic,
Toată ziua șede 'n prag
Cu firu legat în ac
Blăstămându-și pe bărbat
Și zicând că-i blăstemat!..

Mă rugai, maică, de tine
Să ții zile pentru mine,

*La ce pot slugi aceste încercări înapoi-
iatoare de maghiarizare, sau de germanizare?
Libertatea este a ori-cărei țeri și frații noștri
din viteaza Elveție — ori de vorbesc o limbă
celtă, ori germană sau latină, n'au ei toți
simțământul cel mai înalt al patriei comune?
„Toți pentru unul! Unul pentru toți!” eată
frumoasa lor hotărâre care va fi mâne a ome-
nimii întregi desbrăcate de ori-ce tirănie!*

Curăgie, statornicie și încredere!

Al D-tale

Comitele Douville-Maillefeu,

Din acea-ta scrisoare se vede lim-
pede ce dragoste a prins acest deputat
față cu Ungurii, chiar și în urma încercărilor
ungurului *Pázmándy* de a-l duce
pe căi greșite în credința sa.

Al 6-lea proces

pentru

adresele de alipire.

Marția trecută în 2 Octomvrie n.
curtea cu jurați din Cluj a pertractat al
6-lea proces de presă pentru adresele de
alipire. Pertractarea a fost scurtă de tot,
fiindcă cei-ce subscriseseră adresa, când a
fost la cercetare au zis că ei n'au trimis-o
spre publicare ci numai privat lui Popo-
vici, pentru care cuvânt procurorul și-a
retras acusa față de ei, și așa Marți stă-
teau pe banca acusaților numai domni
Andrei Balteș ca redactor răspunzător
și *Ioan Popa Necșa*, ca răspunzător pentru
tipar, — și chiar și dinșii numai singuri,
fără avocat, căci, au zis dinșii tribuna-
lului, pe nimic se mai apără, sfârșitul tot
unul va fi. . . Și drept au avut. Pro-
curorul a cerut pedepsirea acusaților.

Jurații, între cari se afla și pocitura
de *Moldován Gergely*, urital venzător de
neam, retrăgându-se și „juducând” au pu-
blicat verdictul (părerea) lor, că amândoi
acusații sunt *vinovați!*

Pe temeiul acestui verdict, tribunalul
a croit pedeapsa. Și anume:

Andrei Balteș, ca fost redactor
al „Tribunei” e osândit la trei luni
temniță ordinară, *Ioan Popa Necșa*
ca răspunzător pentru tipar, la două
luni temniță ordinară. Din cauția
„Tribunei” se confiscă 500 fl. Osân-
diții se plătească și spesele de 34 fl.
63 cr. S'a recurat la Curie.

Studentii români

adunați

în sfat la Constanța (Dobrogea).

De 15 ani s'a făcut în România obi-
ceiul, ca tinerii dela școalele mai înalte,
să se adune odată pe au din toată Ro-
mânia în un oraș oare-care, pentru a se
cunoaște unii pe alții, a lega pretenii
unii cu alții, ca apoi mână 'n mână unii
și alții să lucreze la fel întru înaintarea
frumoasei lor țeri.

Pentru-ca aceste frumoase întâlniri
să se poate face, statul român le dă drum
slobod pe trenurile sale, ear' orașele în
care se vor aduna, îi susțin ele cu toate
cele de lipsă în zilele ce petrec acolo.

De câțiva ani încoace au început a
pofți la adunarea lor și pe frații lor din
afară de România, pe studenții din Ardeal
Ungaria, Banat și Bucovina.

Anul acesta a fost adunarea la **Con-
stanța în Dobrogea**, pe malul *Mării-
Negre*...

În 10 Sept. v. avea să se deschidă
congresul (adunarea). În zilele dinainte
s'a făcut toate pregătirile de drum.

Făgăduind mulți Ardeleni și Bucovineni
că vor merge și ei, s'au pus anu-
mite locuri de întâlnire. Bucureștenii s'au
întâlnit cu Ardelenii în *Ploești*, de aci
au plecat laolaltă și la *Brăila* au întâl-
nit pe *Bucovinenii* sosiți cu *Iașenii*, de
unde toți laolaltă au plecat la *Constanța*.
Aci dela stație au plecat studențimea în-
treagă, la vre-o 1000 de inși, în frunte
cu trei steaguri, unul *roșu*, al celor din
Bucovina, altul *galbăn* al celor din *Ardeal*
și al treilea *vânt* (albastru) al celor din
București! Musica militară în frunte
cânta marșul „*Deșteaptă-te Române!*”...
Ulițele, seară fiind, erau frumos luminate
și casele împodobite cu steaguri naționale
românești.

Deschizându-se congresul, mulțime
de telegrame din toate părțile locuite de
Români, le soseau, urându-le spor și is-

bândă. Așa telegrame dela redacția „*Tri-
bunei*” dela „*teologii rom. din Sibiu*”,
„*Călcuniar* din Orșova, *Urechia*, preșe-
dintele Ligei, și alte multe-multe...

Studentii au trimis apoi și ei de loc
mai multe telegrame, întâiu *intemnițați-
lor poporului Românesc* din *Seghediu* și
Vaț, apoi regelui *Carol I.* și *Reginei*.
Ear' *domnișoarele* române studente, de
față la acel congres, a trimis și ele dom-
nișoarelor române ardeleni o telegramă
în care zic că „*și noi studentele române
de aici stătem însuflețite de aceleași
simțăminte ca și voi!*”..

În zina a doua deschizându-se adu-
narea s'a cetit telegrama pe care li-o tri-
misese Români și Româncele adunate
la *Sătmar* la procesul *D-rului Lucaci*.
S'a cetit apoi lucrarea studentului *Ilie
Ighel* despre „*Psicho-fisiologia onoarei*”.
După ședință întreagă studențimea a mers
și a pus o cunună pe statua poetului
Ovid, de pe vremea strămoșilor noștri
Romani vechi, s'a cântat apoi „*Hora
unirii*” și s'a încins o frumoasă și feri-
cită horă între studenții României libere
și a țerilor subjugate...

În zina a treia s'a cetit o altă lu-
crare „*Datoria noastră*” de *State Dra-
gomir*, care aduce aminte să se pună
mare grije pe țerănuime, ca *talpă a țerii!*
După ședință și după prânz, studenții s'au
sosit pe corabia de bătae (incrucisător)
„*Elisabeta*” și au făcut o primblare de
cinci ciasuri pe apele mării...

În zina a patra s'a pus la rînd
causa *națională*. Studenții ardeleni și bu-
covineni au fost puși în șirurile întâie,
și au fost mult laudați și îmbărbătați. Un
student din România le-a ținut o frumoasă
vorbire zicând între altele că, luptând
mereu și brav, *avem să învingem, căci
un popor știutor de sine, nu poate fi
răpus ori nimic!* I-a răspuns un bu-
covean și ardeleni.

Într'aceea iată că Regele *Carol*, le tri-
mite studenților o telegramă ca răspuns

Dar' tu zile nu ținși
Și departe mă dăduși,
Peste Criș cu petricele
La Buteni între cățele,
Peste Criș cu bolovani
La Buteni între dușmani...

Mândruța mea de mândră
Tot cu ochii stă 'n oglindă
Și gunoiu-i până 'n grindă.
Pe sub masă pe sub pat
De-o lună nu-i măturat,
Dar' eu cum mă 'mbărbătai
Că de conciu o apuca
Și-o purtai din cot în cot,
Măturai gunoiul tot,
Prinsei boii la tânjală
Și scosei gunoiu-afară!..

Când umblam prin șezători
Auzitam multe hori,
Ce folos c'aru auzit
Că de min' nu s'au lipit.

Din Pintic

Culese de *Teodor Toma*, student.

Mândră de dor dela tine,
Mă voi duce în grădină
Și-oi tot plânge-o săptămână
Până s'a face fântână,
Și-oi striga seara pe lună,
Hai, mândră, la apă bună,
Tu, mândro, apoi vei bea
Și-i uita dragostea mea.
Mândră, de ti-i mărita,
Trimite-mi pe cineva,
Pe trei fire de alun
Ca să viu să te cunun,
Să-mi fii mândră și finuță
Pe cât 'mi-ai fost și draguță,
Că și eu, mândro-i trimite
La câți prieteni îmi am eu,
Pușca să 'mi-o curățască
Ca argintu să scilipească,
Să pușc una să trăsnească
Și mireasa să trăească!

Altele

culese de *Maria Toma* din Pintic.

Plânge-mă maică cu milă,
Că 'ți-am fost scumpă copilă,
Plânge maica ne 'ncetat,
Casa-i plină de bănat.
Grădina de floricele,
Și ocolu nost de jele. . .
Eu mă duc maică cu dor
Ca steluța pe sub nor,
Că ști' maică lumea 'ntreagă,
Cât 'ți-am fost ție de dragă.
Dar' de azi când vei prânzi,
Mare jele te-a lovi,
Și de azi când vei cina,
Ruptă 'ți-a fi inima,
Nu mi vedă lângă masă,
'Ți-a fi inimuța arsă,
Când ti pune la culcare,
Perina 'ți-a părè tare,
Dimineața la sculare,
Jele 'ți-a fi și bănat,
Că ti seula singurea,
Ca și-un puiu de turturea.

la a lor din ziua întâiu și le mulțumește de dragostea ce 'i-au arătat prin telegrama lor. Congresul a trimis apoi o mulțime de telegrame de mulțumită tuturor bărbaților însemnați europeni care în vremea din urmă au luat în părere pe apăsății Români ungureni. Mare a fost însă de tot însuflețirea când s'a hotărât trimiterea unei telegrame de încurajare și supunere osândiților noștri din Vaș și Seghedin. S'a hotărât mai departe să le ducă acestora un *Album*, o carte de hârtie albă, în care 'și-au iscălit numele toți cei-ce au fost la congres. Albumul e foarte frumos legat și scump, și-l vor duce osândiților patru studenți: unul din *București* (Muntenia) altul, din *Iași* (Moldova) al treilea din *Ardeal* și al patrulea din *Bucovina*. Toate foile sunt trase pe de margini cu linii de aur, în un colț cu cuvintele: «*Pe voi vă urmăm!*»...

Sara s'a dat o petrecere foarte strălucită, și care a fost foarte veselă și fericită, văzându-se la un loc trimișii poporului român dn pretutindenea, a celui liber și a celui subjugat...

S'au întors apoi cu toții la *București*, unde au fost întâmpinați la stație de zeci de mii de oameni, apoi s'au împărțiat fiecare pe la ale lor.

Din cercul notarial Basești.

— Un apel. —

Primim următoarele șire :

Onorate dle Redactor!

În 17 Octomvrie a. c. st. n. va fi alegere de notar cercual în cercul curat românesc al Baseștilor (în Sălagiu, cercul Cehului), de care cerc se țin comunele: Băsești, Tâmbășești și Seliște. Terminul de suplicare e până în 10 Octomvrie st. n. Spre luare aminte candidaților de notari români!

Din Saravale (Bănat)

Culese de *Andron*.

Frunză verde de sălcuță,
Toți flăcăi-'s cu drăguță,
Numai Florea florilor
De drăguță duce dor.
Frunzuliță romoniță
Toată fata-i cu bădiță,
Numai Floarea florilor
Duce de bădiță dor.

Bate vântul iarna vine,
Vine-'mi dor, mândră, de tine,
Iarna vine, vântul bate,
Mândrulița mi-'i departe.
Bate vântul, frunza cade,
Vine-'mi dor de tine, bade,
Doru-i dor și n'am ce-'i face:
Făr' de tine nu-'mi dă pace.

Dragostea-i ca mierea dulce,
D'unde-o guști nu te-ai mai duce,
Miere dulce-i dragostea,
Dac'o guști ai tot gusta.

Membrilor comunali! Cortezirile, încercările de a cumpăra sufletele, s'au început. Nu vă lăsați a fi ademeniți de nimenea prin făgăduințe, prin bani ori beuturi. Legea vă dă drept se alegeți pe cine veți voi. N'are drept nimenea să vă silească ori să vă înfrice, că pentru cine să dați votul vostru. Uitați-vă împrejur! Vedeți de cine sânteți încunjurați și copleșiți! Strângeți-vă pe lângă unul de sângele nostru!

Conducătorul nostru iubit nefiind acasă, străinii se vor folosi de privilegiu, vor voi a ne pune cu sila nu ștru pe cine. Fiți trezi! Grijiți să nu fiți de rușine înaintea lumii și a neamului românesc! Sentinela.

Avram Iancu.

Suma din numărul trecut:

1236 fl. 02 cr. și 202 lei, 50 bani, r.

Din *Brașov* au adunat dnii *Ioan Vlaicu*, negustor și *Andrei Badea*, cantorul bisericii sft. Treimi, dela următorii comercianți și măiestri:

Ioan Vlaicu 1 fl., Stefan Ciconban 1 fl., Nicolae Ogea 1 fl., I. Gămulea 50 cr., V. Moroiean 50 cr., G. Vlaicu 50 cr., B. Băncilă 40 cr., G. Popovici 40 cr., I. G. Gămulea 50 cr., R. Zărnovan 20 cr., A. Pulpași 50 cr., V. Spuderca 40 cr., P. Galiean 1 fl., I. Zărnovean 40 cr., D. Tanisla 10 cr., T. Ilescu 30 cr., R. R. Spuderca 30 cr., N. Căpățină 20 cr., N. Stînge 50 cr., Stefan Fugăta 10 cr., V. Vlaicu 20 cr., I. Zărnovean 50 cr., I. Popovici 10 cr., G. Argăseală 20 cr., N. Brândă 20 cr., I. Berlindescu 30 cr., N. Șealea 20 cr., A. Cucu 20 cr., S. Furnică 30 cr., N. Bobit 20 cr., V. Orgidan 20 cr., I. Loga 20 cr., M. Todorescu 50 cr., V. Găitănar 20 cr., G. Brândă 20 cr., P. Morar 40 cr., I. Vlaicu 40 cr., N. F. Stînge 20 cr., V. Baboie 30 cr., I. N. Bidu 2 fl., D. Bărber 20 cr., V. Gofna 20 cr., Ilie Ardelean 1 fl., N. Purcărea 50 cr., A. Bidu 50 cr., G. Vlaicu 50 cr., I. G. Cuvălcă 50 cr.

Suma 20 fl. 20 cr.

*

Din *Bucium-Poeni* a adunat doamna *Valeria Lupu* și dl *Simion Lupu*, dela următorii:

Valeria Lup 1 fl., Simion Lup 1 fl., Nicolae Lup 1 fl., Ioan Iancu 1 fl., Ana Adamovici 1 fl., Nicolae Adamovici 1 fl., Ioan Jurca al lui Simion 1 fl., Nicolae Țandreu 50 cr., Laura Țandreu 50 cr., Ioan Simion al lui Candin 1 fl., Nicolae Jurca 50 cr., Iudita Jurca 50 cr., George Popa 50 cr., Cosma Ionuț al lui Samson 20 cr., Nicolae Jurca al lui Păpări 30 cr., Ionuț Cosma 20 cr., Cosma Sofica a lui Ionuț 20 cr., Elena Țandreu 20 cr., Sofica Criznic 15 cr., George Bembea 50 cr., Moise Prața 50 cr., Ioan Ceteraș 50 cr., Ioan Colda 50 cr., Ioan Jurca al lui Șuntel 50 cr., Marian Simion 50 cr., Alexandru Jurca 50 cr., Linuța Jurca 50 cr., Nicolae Jurca al lui Macarie 50 cr., Nicolae Jane 30 cr., Jane Ambrosiu 10 cr., George Lup 35 cr., Jurca Macarie 50 cr., Ioan Naicu 1 fl., Otilia David 50 cr., Aviron Macaveiu 20 cr., Ioan Macaveiu 20 cr., Teodor Prața 50 cr., Ioan David 10 cr., Ionuț Macaveiu 5 cr.

Suma 20 fl. 5 cr.

*

Din *Cacova* com. Caraș-Severin a adunat dl *Iova Samoilă*, dela următorii:

Toma Stanca 3 fl., Traian Liuția 1 fl., Martin Pincu 1 fl., Vasilie Uța 1 fl., Totie Adamescu 1 fl., Ioan Botosiu 1 fl., Adolf Löbl 1 fl., Ioan Fira 50 cr., Dionisie Cremian 50 cr., Iova Stanco 50 cr., George Lenza 50 cr., Vichentiu Samoilă 50 cr., Păun Cimponer 50 cr., Păun Mersa 20 cr., Păun Ciorogariu 10 cr., Damaschin Pinciu 30 cr., Șofroniu Stanimir 40 cr., Ioan Firca 20 cr., Nicolae Kaamos 20 cr., Ilie Grema 20 cr., Iacob Firko 20 cr.

Suma 13 fl. 80 cr.

*

Din *Zlatna* a adunat dl *Corpade Stefan a Ani* dela următorii economi, măestrii și băeși.

Ionuț Resugocom 20 cr., Stefan Corpade 20 cr., Gaftia Corpade 10 cr., Iulius Butari 30 cr., Ioachim Ficafeu 30 cr., Simion Magda 20 cr., Ioan Buta 15 cr., Stefan Moguț 10 cr., George Fier 10 cr., Ionuț Moguț 10 cr., Petru Zica 10 cr., Petru Presecan 20 cr., Ioan Iancu 30 cr., Ioan Vasuli 30 cr., Tuloș Loggin 10 cr., Măguț Nuțiu 05 cr., Stefan Bog-

Dela gura Arieșului

culese de *Anania Boldor*, inv.

Țur, țur, țur murguț mai tare
S'ajungem în sat cu soare
C'am o mândră ca și-o floare
Și ne face de mâncare,
Mie vinul și scoverzi
Ție fênul și ovês,
Mie plăcinte și bere
Ție fênul pe plăcere.
Mie pat imperinat
Ție grajdul mêturat.

Du-te dorule sêrace
La badea de vezi ce face
C'am auzit că rêu zace.
La piciorul patului
Firul măghieranului,
Mai în sus cătră picioare
Busuioc, nintă și floare,
Mai în sus la perinuță
Rosmalin și schinteuță,
Rosmalinul s'a tufat
Scânteuța s'a uscat,

Și bădița s'a sculat
Și pe min' m'a sêrutat...

Mândro dac'oiu muri eu
Vino la mormêntul meu
Și samână chimineu,
C'am fost tinêr și mereu
Și samână siminic
C'am fost tinêr și voinic.

Toate florile-așa-'mi spun
De bădița că-'i om bun,
Numai floarea macului
Țice: „Lasê-'l dracului,
Că-'i punerea capului“,
Pentru floarea macului
Nu-'mi dau badea dracului.

Ibovnică pârăsită
Nu gândi că ești urtă,
Că ș'aseară te-am văzut
La fântâna de beut
Și mai dragă'mi ai căzut.

dan 05 cr.' George Racu 10 cr., George Bubalor 10 cr., Fica Iacob 20 cr., Petru Mărginean 5 cr., Nicolae Moguț 10 cr., Ioan Iancu 10 cr., George Fica 20 cr., Petru Păsculeț 10 cr., Simion Câmpian 10 cr., Stefan Magda 40 cr., N. N. 1 fl., Nicolae Iancu 10 cr., George Tătar 10 cr., Nicolae Fenesac 10 cr., Petru Feneser 10 cr., Toader Stanislav 10 cr., Nicolae Paul 50 cr., Simion Stanislav 10 cr., George Presecan 20 cr., Stefan Păsculeț 20 cr., Ioan Cismaș 10 cr., Nicolae Iancu 20 cr., Nicolae Carpade 10 cr., Petru Mărginean 10 cr., Ioan Borden 10 cr., Achim Carpade 20 cr., Ioan Carpade 10 cr., Savu Vințian 20 cr., N. N. 20 cr., N. N. 10 cr., Paraschiva Moguț 10 cr., George Truța 10 cr., Ioan Rofu 10 cr., Vasile Damnian 5 cr., George Filimon 5 cr., George Corpade 20 cr., Ioan Dănilă 20 cr., Stefan Stanislav 20 cr., Vasile Andronic 20 cr., Petru G. Bărdaș 10 cr., Ioan Pusco 10 cr., George Fica 5 cr., Ilie Vesea 30 cr., F. Scrobete 50 cr., Stefan Corpade 10 cr., Nicolae Gibola 10 cr., Nicolae Buza. 10 cr.

Suma 10 fl., 55 cr.

Din Coveș a adunat Ioan Armean cantor, dela următorii:

George Borzea 1 fl., Pompiliu Piso 1 fl., Alexandru Bârsan 50 cr., Alexandru Bârsan 20 cr., Ioan Ticușan 20 cr. Ioan Armean 30 cr., Andreiu Târziu 20 cr., Dionisie Oana 20 cr., Simion Armean 20 cr., Ioan Cerghezan 10 cr., Lazăr Drăgușan 20 cr., Simion Vecerzan 50 cr., Simion Vecerzan jun. 50 cr., Nicolae Cerghezan 20 cr., Simion Comșa 10 cr.

Suma 5 fl., 40 cr.

Din Orăștie au adunat domnii Ioan Hreța zidar și Ioan Herța, pictor dela următorii:

Ioan Herța 20 cr., Ioan Herța 20 cr., Lazar Suti 20 cr., Iosif Chirilă 10 cr., Iosif Oltean 10 cr., Nicolae Mihu 10 cr., Petru Turbețian 10 cr., Petru Tomotos 10 cr., Vasile Dragolea 10 cr., Popa Paraskii 10 cr., Nicolae Moranti 5 cr., Adam Burlan 10 cr., Ioan Săvuț 10 cr., Samoilă Georgean 10 cr., Milinte Coclean 5 cr., Iosif Inișca 4 cr., I. Vilvari 10 cr., Ioan Dregsa 5 cr., Ioan Parastas 5 cr., Adam Pârvan 5 cr., Maria lui George Silian 10 cr., Nicolae Stire 10 cr., P. Stire 10 cr., A. Necif 10 cr., Petru Florinca 10 cr., Ioan Bobei 10 cr., Ioan Certeș 10 cr., Nicolae Popoviciu 10 cr., Solomon Stoica 10 cr., Nicolae Buduran 10 cr., Todor Brudari 20 cr., Sofia Pleter 20 cr., Iosif Berian 6 cr., Ioan Haeusi 20 cr., Ioan Simtion 20 cr.

Suma 3 fl., 60 cr.

Dim Nădlac au adunat școlarii Petru și Stefan Faur dela colegii lor școlari, următoarea sumă:

Petru Flocos 10 cr., Ioan Flocos 2 cr., Todor Flocos Doda 2 cr., Maria Flocos 2 cr., Elena Flocos 2 cr., Stefan Faur 5 cr., Iulian Faur 1 cr., Petru Patroi 4 cr., Maria Patroi 2 cr., Maria Faur 2 cr., Emilia Faur 2 cr., Pavel Faur 2 cr., Aurel Mărginean 5 cr., Uros Marienuț 4 cr., Traian Covaci 2 cr., Teresca Farcaș 1 cr., Ele Farcaș 1 cr., Truța Cristina 1 cr., Irina Chicin 2 cr., George Patean 2 cr., George Precupaș 2 cr., Ioan Precupaș 1 cr., Constantin Beisan 2 cr., Stefan Barb 1 cr., Ioan Ilovici 2 cr., Mihai Ilovici 2 cr., Mihai Gules 2 cr., Mihaiu Țiriac 3 cr., Lazar Țiriac 2 cr., Traian Mărginean 3 cr., Iuliana Măr-

jinean 3 cr., Istin Floria 3 cr., Cornel Brande 2 cr., Evram Brande 2 cr., Lazar Canpen 1 cr., Emilia Roșuț 4 cr., Floaria Roșuț 4 cr., Alecsandra Roșuț 4 cr., Ioan Roșuș 4 cr., Marina Precupas 10 cr., Marica Dragan 10 cr., Marica Morari 3 cr., Elena Morari 2 cr., Ioan Suciu 2 cr.,

Suma 1 fl., 28 cr.

Din București a adunat dl Lazar Luca, servitor la liceul «Mateiu Basarab», dela următorii:

Lazar Luca 1 leu, Dumitru Morariu 1 leu, Savu Luca 1 leu, Ioan Bucurel 1 leu, C. Georgescu 1 leu, Petru Vidrighin 50 bani, Nicolae Poplăcinel 50 bani, Savu Mateiu 50 bani, Nicolae Mateiu 50 bani, Vasile Dragici 50 bani, Nicolae Oprea 1 leu, Ilie Visia 50 bani, Ioniță Moldovan 1 leu, Ioan Muntean 1 leu, Lazar Balteș 50 bani, Nicolae Luca 50 bani, Lazar Luca 1 leu, Savu Luca 1 leu, Sofia Morariu 50 bani, Nicolae Negoescu 3 lei, Viroana Stan 1 leu, Sofia Morariu 50 bani, Constantin Cristea 1 leu.

Suma 20 lei.

Suma întreagă adunată până acum:

1317 fl., 74 cr. și 223 lei 50 bani.

T. Liviu Albini,
dător de samă.

Acelora dintre iubii nostri cetitorii și buni Români, cari au adunat bani pentru Iancu și i-au trimis, pentru a nu se neliniști că de ce nu se publică îndată listele trimise, li-se aduce la cunoștință că listele se publică în rîndul în care ele au sosit aici. Și așa rugăm să fie fiecare cu încredință, până-i vine rîndul, la doi-trei numeri după-aceia trimis.

Această lămurire drept răspuns celor care au început a face întrebări de acest înțeles dlui L. Albini.

Redacțiunea.

SCRISORI.

Un primar păcătos.

Tîriu (lîngă Blaj), în 19 Sept. 1894.

Onorată Redacțiune!

Creaturi miserabile și lipsite de orice simțământ românesc, slavă Domnului, până acum poporul român numără puține, dar' tot sînt. Noi aici în Tîriu avem un cor țărănesc, care în biserică și la slujbe sfinte cîntă bisericeste, — la alte privilegii cîntă românește, adică cîntece naționale. Dar' pentru aceste din urmă, membrii lui sînt des și prost prigonii.

În 16 Septembrie, coriștii au făcut o preumblare la Glogoveț, unde la liturgie, au cîntat cîntările bisericesti, ear' după ea au fost primiți cu multă bunăvoință și însuflețire din partea preotului și a întreg poporului din aceea comună.

În 23 l. c., fiind poftiți din partea unor Români buni dio Crăciunelul-inferior, coriștii au făcut a doua excursiune acolo unde au cîntat cîntările bisericesti sub decursul sf. liturgii, pentru-ce le-a mulțumit frumos preotul și i-a lăudat mult, apoi i-a poftit la sine de i-au cîntat mai multe cîntări frumoase naționale.

Urit și prosteste s'a purtat cu acest privilegiu nerușinatul jude comunal Zenobiu Mărginean de acolo. Acest nemernic slujbaș unguresc, pe când coriștii cîntau doios doina lui Lucaciu, a năvălit asupra lor strigînd cu furie:

Nu-mi trebuie cîntările lui Lucaciu! Afară din sat! Nu-mi trebuie cîntări de acestea!.

Acest trădător de neam, de când a ajuns din grația stăpînilor sei jude comunal, a scăpat cu totul, perzîndu-și tot simțământul românesc și de bunăcuviință. În tovărășie cu Jidanul de acolo, care nu mai cu vre-o câțiva ani înainte de aceasta a venit cu sdrențele în spate, astăzi își bat joc de o comună fruntașă română! Unde este preotul? Unde-i învățătorul? se va întreba lumea română, Preotul este un bărbat harnic și român brav dară planurile dînsului bune sînt zădărnice de acesti nemernici ajunși la avere din sudoarea poporului, ear' învățător e fiul păcătoșului jude.

Locuitorii români bravi și cu simțăminte românești, ca Ioan Borcea au fost despiați în urma uneltirilor miserabile a judeului și a jidanului, de dreptul de crăsmărit, pentru-că sînt români adevărați și sau purtat ca atari și în vremea procesului Memorandului.

Așa stau trebile în această comună, eu însă nădăduesc că aceste șire vor arăta destul, că acest jude este vrednic de disprețul publicului român și cu deosebire celui din acest giur; ear' Românii de bine din Crăciunel și giur, vor încungiura prăvălia puturoasă a unui Jidan nespălat și rău voitor și vor cumpăra cele de lipsă din prăvălia braului român Ioan Borcea.

Făgărășan,
conducătorul corului bațjocorit.

Lucrurile cari ni-să împărtășesc în scrisoarea de mai sus, sînt între altele și foarte dureroase. Ne e acuși rușine să mai publicăm scrisori în cari ni-să spune că: «un jude renegat, răzimat pe un Jidan perciunat poartă de nas pe o comună întreagă curat românească!»...

Apoi bine, frați Români dela sate, nu e asta rușine pe un sat de oameni să se lase a fi jucați de doi-trei mișei și reuvoitori ai lor?

Nu știți D-voastre ce a răspuns mama lui Stefan-cel-mare, când acesta s'a intrors într'o noapte înfrînt de Turci și bătea în porțile palatului ca să-l sloboadă? A zis viteaza mamă viteazului domn:

„Cei-ce poartă jugul și-a trăi mai vor,
Vrednici sînt să-l poarte spre rușinea lor!...
Du-te și te luptă pentru țeară mori,
Și-ți va fi mormîntul coronat cu flori!...»

Cu alte cuvinte i-a zis: *Mort vreau să te știu, fiul meu, dar' coperit cu rușine — nu!*

Ear' noi căre lăsăm să fim sute și sute de oameni purtați de nas de 2—3 miserabili, oare nu sîntem noi coperiți cu cea mai urîtă rușine? Ce plătește, vă rog, vieța noastră de acest fel? Decît o astfel de vieță în casa mea, mai bine în fundul temniței, pe mâni cu lanțuri, dar' cu onoare pe frunte!... Sărmanii de noi! De-ar trăi astăzi viteaza mamă a lui Stefan-cel-mare și ne-ar auzi vîcărîndu-ne în acest fel: *ar muri deloc de rușine!*

Noi drepturi avem, și nu ne folosim de ele! Apoi atunci cine e de vină?

Comuna are drept să-și aleagă jude, și-l alege numai pe trei ani, dacă în acești trei ani nu se poartă cum se cade, de ce-l mai alege?

Pe *Fidan* de ce-l îngrașă și îmbogățește, cumpărându-i beutura și otrăvindu-și vieța cu ea? Ean să nu-i mai calce nime peste pragul casei, se vezi mai putè-va purta pe cineva de nas? Se va lua pe sine de nas și se va duce de unde l-a adus duhul cel necurat!... Se facem așa și atunci nu ne vom plânge contra lor!...

O întimpinare.

Din *Opațița* (în Bănat) primim o scrisoare mai lungă dela vre-o 9 țărani, cari ni se plâng, că atacați fiind în „Dreptatea” din Timișoara, și scriind ei redacției zisului ziar, acesta nu a voit să le publice întimpinarea nici răspuns să le dea, și ne cer nouă să le dăm loc. Publicăm astfel noi ceva din aceea scrisoare, pe răspunderea celor subscriși în ea:

În foaia numită „Dreptatea” s'a fost scris în nr. 132 un articol sub numirea „Coadă dracului”, în care sântem descriși ca oameni intriganți, tulburători de pace, trădători de neam etc., numai și numai pentru-că cerem ca să ni-se dea un învățător harnic.

Vă rugăm deci pentru apărarea noastră, a publica în „Foaia Poporului” următoarea lămurire:

Sânt aproape 20 de ani de când a venit învățătorul Ioan Popoviciu în comuna Opațița, și tot de atunci necazul și amărăciunea noastră, având dînsul purtare foarte slabă și dându-ne pilde rele. Sânt 20 de ani de când comuna Opațița, nu a avut fericirea, ca alte comune, să audă dela învățătorul seu un sfat bun, o pildă frumoasă, ci numai batjocuri și îndemnuri la procese!... Ear' cu învățământul n'a arătat nici un sporiu în învățătura pruncilor noștri!...

Pentru aceste deci și pentru altele, noi ne-am plâns mult și des, dară în loc se primim mângăeri că răul se va îndrepta plânsul nostru adevărat a aflat resunet public ear' noi sântem batjocoriți.

Cunoaștem însă și noi greșala noastră că am fost alergat la străini pentru dreptul nostru, dar', aceasta n'am făcut-o din răutate s'au că nu iubim limba noastră, sau că am fi pierdut simțul nostru românesc, din contră tocmai pentru aceea am făcut, pentru-că vedem că toate aceste s'au pierdut din școala noastră pentru carea mult jertfim, și amărăciunea a ajuns la grumazi și nu știm încotro să alergăm după ajutor. Cei chemați facă-și datorința și lecuiească-ne relele, căci de plâns ne-am plâns destul, și atunci nici noi nu vom mai putea greși! Dumnezeu să ne fie martor!

(Pentru spriginirea apărării, autorii scrierii alătură copia unei sentințe consistoriale prin care învățătorul Popoviciu a fost înlăturat din post ca nefiind calificat pentru el, pe care fusese nu o publicăm fiind prea veche, din 1874, și deci fără preț pentru acum, când s'au putut schimba lucrurile. Redacția.)

Opațița, în August 1894.

Stefan Zsivan, Corneliu Popescu, Vasilie Palic, Stefan Adam, Pavel Ramneanț, Valeriu Zsivan, Tanasie Ramneanț, Pavel Tîpendel, Mioc Aurelian.

CRONICĂ.

Di Septimiu Albini va sta Marți în 9 Oct. n. în fața tribunalului din Cluj, pentru a i-se dicta și d-sale osânda în procesul Memorandului. Luni va trece spre Cluj.

Un primar „patriot” și — ne-creștin. Din *Cergeul-mare* ne scrie un țeran, că primarul de acolo *Ioan Pinca*, Român de altfel, începe a da de nou semne că el e bun „patriot”. Într'o seară tinerul *Ioan Ilieșiu*, flăcăoaș de vr'o 17 ani, cânta din fluer versul „*Deșteaptă-te Române*”. Auzindu-l patrioticul birou, s'a dus la el, unde era, și îi zice să-și dea numai decât fluera. Într'aceea alt tiner *Ioan Popa* vine și se întrepune și nu-i lăsa fluera, zicând că el a dat pe ea banii, ear' judele le-a zis: „*Lăsați-mei fluera de-a bine; ce tot ziceți „nebunii” de-acelea în ea, că acelea-s „nebunii*”. Dar' tot n'a căpătat fluera. Mai încolo a întâlnit pe *Vasile Pădurean* cântând doina lui *Lucaciu*, și i-a zis și acestuia să încete cu cântarea aceea, că de unde nu nu-i bine, să cânte de mândruțe, dacă are poftă de cântat! — Noi nu înțelegem rîvna dlui primar *Pinca* de a oprit cântecul național în satul d-sale. Se vede că nu-și cunoaște datoria și e fricos rău. De iși-ar cunoaște datoria ar trebui să știe că d-sa nu e gendarm, nici „bacter” păzitor al liniștii în sat, dar' chiar fiind nu are drept să poruncească flăcăilor ce să cânte, și nu are să-și oprească a cânta cântări iertate în toată țeara. Prea multă frică jupâne birou, că o să-ți perzi „pita”! — Tot despre d-sa ni-se scrie că în ziua de *Sfta Mărie* s'a dus cu notarul prin sat la prețuit de vite și lucruri pentru dare. Asta nu e lucru creștinesc a nu da pace oamenilor nici în zilele de sərbatoare. Dacă ar fi dl primar *Pinca* un Român și un creștin, s'ar împotrivi la așa ceva, chiar voinde să o facă cutare notar străin, căruia nu-i pasă de sərbătorile noastre.

În Bistrița s'a dat la 26 August n. o reprezentație teatrală (joc de teatru), despre care „*Minerva*”, foaie ce apare în *Bistrița*, scrie, că a reușit peste așteptare. S'a văzut, că tineretul român din *Bistrița* se știe arăta, unde cere trebuința, ca aproape nicăiri aiea. Piesa „*Sărăcie Lucie*” e o piesă potrivită pentru popor. Tineretul a înțeles aceasta, și prin jucarea acestei piese a făcut, ca publicul ce a luat parte, fără deosebire de stare și naționalitate, să fie încântat peste măsură. Domnii *Pavel Botcar*, *Alexandru Radu*, *I. Bucur*, *Mitru Greu*, apoi domnișoarele *Susana Sângeorzan*, *Maria Murășan*, *Aurelia Petringel*, *Maria Cristurean*, *Florica Butuc* — eată numele domnilor și domnișoarelor, care au jucat și care toți deopotrivă și-au priceput partea lor și au încetat publicul. Însuși ilustrul domn *Odobescu*, fost ministru în România, care încă a fost de față, a rămas atât de încântat, încât a zis, că în acești tineri și tinere viețuește o putere și dibăcie artistică neprețuită. Numărul total al celor ce au luat parte se urcă aproape la 500.

Venitul a fost de 159 fl. 17 cr.
Din care substrăgându-se spesele de 73 „ 72 „

A rămas un venit curat de 85 fl. 45 cr.

Însemnăm încă frumosul fapt, că patru bravi șoimușeni și anume *Basilu Baciu*, *Ioan Baciu Marian*, *Grigorie Baciu* și *Mateiu Părcălab*, dimpreună cu soțiile lor au venit anume să iee parte, dar' la sosirea lor sala era îndesuită încât ei nu mai puteau ave loc, totuși au solvit de fiecare persoană taxă pentru locul al doilea. Întrebați de ce plătesc dacă n'au loc, au răspuns, „că ei așa voesc, pentru-că așa se cuvine la o cauză așa măreață românească!”

Bravi țărani!

Din Bîia primim următoarele șire: „Domnule Redactor! În 15 Iunie a anulului de față am primit dela un domn abiturient din *Brașov* o listă, prin care se roagă pentru ajutorul și spriginul Românilor, având de cuget ca să țină abiturienții din *Transilvania*, *Ungaria* și *Banat* un congres. Acest congres

a fost oprit, de ce, nu știu. Eu am adunat spre scopul acesta dela bunii noștri Români și românce o sumă de 9 fl. 65 cr.. Lista perzându-o nu pot să public și numele celor buni dăruitori. Rog pe onorații domni, care au colectat să-și dea părerea că spre ce scop să folosim banii adunați? Eu aș fi de părere, ca să se alăture la acea sumă de bani, pentru monumentul lui *Iancu*. Salutându-vă, sînt al d-voastre stimător *Tuliu Gruia*, învățător gr.-cat. conf.

Planuri pentru iconostase bisericesti gratis. Subscrisul fiind osândit la închisoare de 3 luni pentru o adresă de alipire către condamnații „*Replicei*”, și începându-mi osânda în 23 Septembrie a. c. fac cunoscut tuturor, că m'am hotărât a întocmi planuri pentru iconostase bisericesti pe timpul cât voi sta închis, pentru ori-care biserică română fără deosebire de confesiune, unde va fi lipsă și voi fi recercat, fără să cer vre-o plată oarecare. Cei-ce ar avea lipsă de astfel de planuri, vor ave a-mi scrie: cât e de larg și înalt locul unde e a se face iconostasul. În ce stil dorese ca să fie lucrat? cât ar putè să cheltue pentru dînsul? dela care sumă apoi e a se trimite anticipando 1/2% ca spese pentru material, pachetat și porto-postal la adresa *Ioan Baciu*, preot, pictor bisericesc, *Cluj* (*Kolozsvár*) (*A fogházban*).

Dr. Vuia, medic special în boalele cronice (invechite) reintors dela *Băile Herculane*, urmează a da consultațiuni în *Arad*. Locuința strada *Sina vis-à-vis* de seminar.

Petrecere cu joc se va arangia din partea inteligenței române din *Avrig* la 25 Septembrie v. (7 Octomvrie n.) în hotelul de acolo. Venitul curat e destinat pentru scopuri de binefacere. Comitetul arangiator. Prețul de intrare: de persoană 80 cr., de familie 1 fl. 50 cr.

POSTA REDACȚIEI.

Dlul *T. G.* în *Bia*. Trimite poeziile să le vedem, și-ți vom răspunde de se poate ori nu.

Dlul *D. Fig. t.* a în *Sintereag*. Pentru postul acela s'au înștiințat vre-o 10 tineri. Firește numai unul a putut fi primit. On. *D-Ta* binevoeste a te pune în înțelegere de-adreptul cu dl *Jordan Bogdan*, farmacist în *Turnu-Severin*, și întreabă nu cumva și-ar ști *D-Sa* undeva, la altcineva, un loc. *D-Sa* are relații întinse cu farmaciștii, și poate să-ți adde. Sânt cariere foarte bune acestea în România.

D-sale Nicu în *Seliște*. Fii bun trimite-i-o d-nei de-adreptul. Nu e de-a o tipări

D-sale Vasiliu Șaldereu în *Ciceiu-Giurgesti*. La întrebarea *D-Tale* răspundem: Hotărît că e iertat. Nici acelora, cari au „dat de val”, cum zici *D-Ta*, cu direcțorii, nu li-se va face nimic. Acesta a fost numai un act de dreptate ungurească, dar nu de dreptate după lege. De n'ar fi iertat, cum crezi *D-Ta* că am fi pornit noi adunarea de bani, și am publica în fiecare număr sute de nume? Doară ca să le facem rău? Ferească Sfântul. Adună numai și ne trimite.

D-sale P. V. în *Băița*. Prea de tot cunoscute. Le știu pe acelea toți copii. N'am avut ce alege de ele. Trimite de acelea care se aud mai rar, car sânt frumoase și puțin cunoscute! *Salutare!*

Dlul *C.* în *Bistrița*. Reproducerea întregii notițe nu am putut-o face, fiind și ne-poporal scrisă, și prea lungă. Am făcut însă, precum vedeți, amintire.

D-sale George Iridon în *Apoldul mare*. E foarte frumos că d-ta te străduiești să scrii. Nici o clipă petrecută la masă cu peana în mână ori cetind, nu e pierdută, — dar' dacă nu prea isbutești să scrii totdeauna ceva bun, nu-i vina nici a *D-Tale*, dar' nici a noastră. Noi însă sântem siliți a fi alegători în ce tipărim, ca să nu jignim bunul gust al cetitorilor. Poesia *D-Tale* asta din urmă nu o putem folosi. Ceea, după care întrebă de vre-o două luni, nu o aflăm pîntre hârtiile noastre. Fii bun trimite ce auzi în popor. Acelea sînt mai toate bune, și bucuos le dăm loc.

Dlul *Radu Jantea*, preot în *Sohodol*. Ești vrednic de toată cinstea pentru simțimentele ce exprimi în scrisoarea trimisă. Noi am trimis-o numai decât iubiților noștri în *Vaf*, de publicat nu o putem, căci ai ave negreșit proces și *D-Ta* și noi.

Dlul *A. M.* ped. în *Arad*. Nu se poate publica. Trebuie să cetesti încă mult pe poezii buni, și să cerci mult până vei isbuti. De altfel nu descuragia. Poate să meargă mai bine înai târziu.

Dlul *I. Ș.* în *Poiana*. Deslegarea simplă: Adunați mai mulți la un loc și trimiteți prin postă însemnând pentru cine. Mai bine 5 cr. cheltuiți decât 12 chilometri făcuți de 2—3 ori! Neștiind pentru-ce plătiți, nu-ți putem spune de e vr'o scăpare de aceea plată, ori ba.

Proprietar și editor: **T. Liviu Albini**.
Pentru redacție, în lipsa dlui **Ioan Russu Șiriani**,
răspunzător: **George Moldovan**.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Grânarele bisericesti.

III.

În nrul. 35 am indegetat trebuința și însemnătatea grânarelor bisericesti. Urmează să lămurim pe scurt cuprinsul statutelor.

După-cum și titlul arată, statutele se potrivesc pentru comunele bisericesti de amândouă confesiunile. Pe seama comunelor gr.-or., ele se pot aplica ștergând pretutindenea cuvintele „resp. gr.-cat.“, „resp. adunarea bisericască“, „resp. senatul bisericesc“ și „resp. curatorii“, ear' prin ștergerea cuvintelor „gr.-or.“, „sinodul parochial“, „comitetul parochial“ și „epitropii“, statutele pot fi aplicate pentru comunele bisericesti gr.-cat.

După-cum se vede din §. 1, scopul mai de aproape este întemeierea unui magazin de bucate, „din care să se poată împrumuta parochienii în lipsele lor“.

De după seceriș și până iarna într'un târziu, lipsa bucatelor este puțin simțită. Primăvara însă și cu deosebire în ajunul noiei recolte chiar și țeranii altcum înstăriți ajung une-ori în lipsă, și cu atât mai virtos mulțimea săracă. Am merge prea departe, voind să zugrăvim icoana pășaniilor datorite lipsei de bucate. Destul că nu arare-ori țeranii ajung în mare strimțoare cu începerea verii, așadar' în toiul lucrului. Când premerge cutare an rău, ei n'au dela cine lua bucate împrumut nici pe ce să le cumpere. Și fiindcă stomacul (rînza) gol nu îngăduie trăgănare, numai ce-i vezi cutrierând ușile Jidanilor și altor cămătari și buni-bucuroși sunt, că au isbutit a nu plăti înapoi decât sută la sută, anume două măsuri pentru una în bucate sau bani și adese în muncă. Asemenea tocmeli se încheie primăvara chiar și în urma anilor mănoși.

Prin înființarea de grânare bisericesti este dată puțința de a îmbia bucate ieftine și stând fiecărui parochian la îndemână.

Despre că scopul mai îndepărtat este înavușirea visteriei bisericesti, am fost vorbit în nr. de mai înainte.

Înadins recomandăm înființarea grânarelor „pe timp nehotărît“. Eată pentru-ce:

Unde grânarele s'au desființat după abia 2—3 ani, visteria bisericii și școalei puțin spor a făcut. În urma vinderii bucatelor, parochienii s'au ales ei și cu nimica, ne mai având de unde împrumuta. Dar' și unde grânarele au dăinuit 5—10 ani, visteria nu s'a putut înavuși cine știe cum. De altmintrelea, sinodul parochial, resp. adunarea bisericască este în drept a întrerupe stringerea de bucate, pe timp mai scurt sau mai lung. Într'aceea grânarul se va susține din bucatele înapoiate și dobânda lor. Grânarul însuși nu ar

trebuî desființat nici-când, una fiindcă trebuința de a împrumuta bucate rămâne întotdeauna simțită, alta fiindcă speșele pentru biserică și școală sporesc treptat.

În ce privește §. 2, ne mărginim la puțințele deslușiri ce urmează.

În curs de numai 2—3 ani se string, cu dobândă cu tot, mai multe bucate decum se cer ca împrumut. Prisosul se vinde, firește, pe când bucatele au preț. Venzarea se va face prin licitație și pe bani gata, ear' nu pe sub ascuns nici pe așteptate. Cerând trebuința neapărată, banii se vor cheltui, însă numai pe jumătate cel mult; cealaltă jumătate trebuie chivernisită ca fond deosebit. Interesele (dobânda, camăta) datorite acestui fond „neatacabil“ deasemenea se pot cheltui.

Unde lipsele pot fi acoperite din alte isvoare, întreagă sau aproape întreagă suma încassată după venzări se va adăuga la fondul grânarului. A cheltui tot ce aduce grânarul an de an, este a zădărnici întemeierea fondului, așadar' scopul de căpetenie.

În sinul fiecărei comune găsim săraci amenințați cu perire de foame. Dacă fondul grânarului îngăduie, nimic mai firesc decât să se vină, cu a 5—10 parte din venit, în ajutorul moșnegilor și orfanilor lipsiți și a veduvelor neputincioase.

În §. 4. aflăm petrecute isvoarele grânarului. Isvorul de căpetenie sunt bucatele, pe care le dăruiesc parochienii an de an. Un al doilea isvor sunt bucatele și une-ori banii ce incurg cu dobândă, parte și mai ales după împrumuturi, parte după averea bănească a fondului. Sub punctul b) din acest §. se mai face amintire de un al treilea isvor. Vorba este de creștinii evlavioși și cu dare de mână, care s'ar afla îndemnați a dărui pe seama grânarului d. p. bucate, bani sau doară o clădire ca magazin și c. l. Unde și unde se vor găsi oameni, nu ne îndoim, care să lase moștenire o casă, hârtii de preț, un pământ și chiar averea întreagă.

La §. 5. observăm eată ce:

În cei dintâi ani, bucatele și așa puțințele se vor puțințe adăposti sub coperișul școalei sau altei clădiri îndatinate. Mai târziu se va închiria și întocmi un magazin care să întrunească toate sau aproape toate cerințele dorite. De clădirea unui magazin nou poate fi vorba numai unde nu s'ar afla altă clădire și mai ales unde venitul urcat îngăduie jertfirea unei sume mai mari. În foarte multe locuri se va puțințe întocmi drept magazin podul școalei.

Expunerile ce urmează ne vor lămuri asupra dispozițiilor din §. 6.

Biserica încuviințează membrilor parochiei drepturi îndeplin egale (deopotrivă). Sarcinile deci trebuie împărțite și ele în egală măsura, susținerea bisericii și școalei fiind și așa datorința fiecăruia.

Parochienii mai avuși vor contribui bucate pe seama grânarului tocmai fiindcă

au de unde și chemați sunt ei a premerge cu pildă bună. Cei săraci n'au nici ei cuvânt a se codi, una fiindcă vorba e de bucate puțințele și la an odată, alta și mai ales fiindcă mai ales ei vor avè trebuință de împrumuturi. Dacă stăruiesc fruntașii și cu deosebire preotul și ceialți cărturari din sat, chiar și cei din urmă zileri (jeleri) pot fi înduplecați.

A închina făptuirea grânarului de dragul câtorva îndârjiți, ar fi o mare greșală. „Cine nu dă nu capătă“, eată un mijloc, care se va aplica față cu cei mojici (sgârșiți) și îndărătnici. Cu atâta însă nu este destul. Acei care s'ar împotrivi, deși ar puțințe contribui, trebuie pedepsiți cu pierderea drepturilor bisericesti.

Prin aceea, că toți parochienii iscălesc statutele, este dată puțința a scoate pe cale judecătorească bucatele pe care membrii îndărătnici nu le-ar fi contribuit sau înapoiat la sorocul prescriș. În lipsa iscăliturilor, scoaterea este mult mai anevoioasă.

Rămâne de altcum în buna chibzuire a sinodului parochial resp. adunării bisericesti a desărcina pe cei 4—5 parochieni care aveau nu ar puțințe contribui, fie din cauza sărăciei desăvirsite, fie din a neputințelor trupești și c. l. Toți ceialți parochieni sunt îndatorați a iscăli statutele. Față cu care nu ar voi să iscălească nici să contribui, se va puțințe cum s'a arătat mai sus.

Ar fi, credem, sosit timpul să înlocuim pretutindenea mierța, ferdela și alte asemenea măsuri vechi prin măsurile nou, pe care și așa le prescrie legea. Am propus deci măsurile nou de câte 10 și 20 litre, ca fiind obștește cunoscute și îndatinate în foarte multe locuri. 5 măsuri de câte 20 litre sau 10 de câte 10 litre alcătuesc 1 hectolitru; cele dintâi se numesc pe alocurea „ferdele nou“, ear' cele din urmă „vedre“ sau „ferii nou“, fiindcă se potrivesc încâtva cu ferdelele și vedrele de odinioară.

Este treaba obștiei bisericesti, care ea aduce jertfe, să hotărăscă, an de an, sau odată pentru totdeauna, atât cățătimea cât și felul bucatelor de contribuit, amăsurat împregiurărilor economice locale. În cele mai multe comune se va hotări măsura de 20 litre (= 1 ferdela = 2 mierțe nou) cucuruz (mălaiu, păpușoiu) cu tuleul. Cucuruzul sfirmit este negreșit mai spornic, numai cât se păstrează cu anevoie. În cei dintâi 2 ani se recomandă contribui de câte 40 litre cucuruz cu tuleul sau jumătate atâta cucuruz sfirmit și uscat. După-ce grânarul s'a înavușit, obștia bisericască (sinodul parochial resp. adunarea bisericască) poate hotări coborirea la 20 și 10 litre. O desărcinare obștească n'ar trebuî hotărîtă decât chiar numai în anii foarte răi.

Unde prăsirea spicoaselor (holdelor) covârșește pe a cucuruzului, acesta poate

fi înlocuit prin grâu, săcară sau și prin ovės, în cătățime de câte 20 sau 10 litre. De celelalte produse economice, cum sînt d. p. snopii inspicaiți, lemnele de foc, poamele și cu deosebire mustul de struguri, poate fi vorba numai unde n'ar merge altcum.

A îngădui contribuiri în produse fel și fel este a îngreua strîngerea, prețuirea, măsuratul și păstrarea în regulă. Așadar' cucuruz sfirmit sau cu tuleul, săcară sau grâu, snopi sau must, lemne de foc sau și altceva, însă nu mai multe sau doară toate deodată. Bani se vor primi numai când bucatele îmbiate nu s'ar potrivii sau fiind recolta prea slabă.

Luarea în primire urmează a se face prin epitropi resp. curatori, însoțiți de 2 bărbați de încredere, cari hotărăsc împreună, dacă și încât bucatele îmbiate „întrunesc cerințele cuvenite în privința cătățimii și calității“. Parochienii, cari s'ar fi simțind neîndreptățiți se pot jelui la comitetul parochial resp. senatul bisericesc.

Parochienii ar trebui îndatorați să ducă înșiși bucatele la grănar, vestindu-se în biserică zilele luării în primire. Dacă astfel n'ar merge, bucatele se vor strînge cu carul, pe la casele oamenilor, cu privilegiul culesului și treeratului sau și alte-dăți.

Privitor la §. 7 observăm următoarele:

Nimic mai greșit decât a îngădui amînări sub cuvânt, că unii și alții vor da ei peste un an doi, așadar' 2—3 măsuri deodată. Urmarea firească e, că ceealalți încep și ei a se codi și nu fără cuvânt. Nu trece mult și trăgănările se prefac în obicei obștesc, firește în paguba simțită a rîndului bun și mai ales a grănarului. De după recoltă (seceriș și cules) și până în ajunul Anului-Nou, așadar' până la 31 Decembrie, este destul răgaz pentru contribuiri. Cine s'ar codi totuși, amînând contribuirea pe mai tîrziu, se va pedepsi cu pierderea dreptului de a împrumuta la anul, nu cumva pilda rea să molipsească și pe alții.

Despre acei cari nu ar contribui în curs de peste doi ani, trebuie să presupunem, că n'au gînd bun și că în-deșert am rămîne mai departe în așteptare. Spre a nu lăsa grănarul în pagubă, ei vor fi dați în judecată. În prevederea, că și unii și alții vor fi siliți a plăti dobîndă îndoită, chiar și cei mai nevoiași se vor feri de urmările trăgănării de pe un an pe celalalt.

S'ar pute ușor întempla, ca unul sau altul din cei îndreptățiți să dea bucatele împrumutate altora, fie pentru a face speculă în paguba grănarului, fie pentru a înlesni repășirea celor înderătici din sinul membrilor. Oficialii grănarului (vezi §. 14) ei înșiși ar pute face câștiguri pe seama lor, dacă li-s'ar îngădui să speculeze cu bucatele, cari altcum nu s'ar fi dat împrumut. Am avut deci cuvânt a statori, care cum se se pedepsească.

Dacă este de unde, se vor încuviința și cererile membrilor din cutare parochie învecinată. Cu chipul acesta se poate face mai bun câștig decât vînzînd prisosul bucatelor. Membrii, lucru firesc, vor ave întăietate și indeosebi acei cari duc a avea mare lipsă și cari s'au dovedit a fi buni platnici.

Trecem acum la §. 8. Invederat, că nu merge a se da împrumut vin, poame sau alte asemenea produse, cari ar fi incurs din contribuiri. Am crezut deci a nu greși mîrginind împrumutarea la bucate. Nu merge earăși a se primi în schimbul bucatelor de frunte altele slăbuțe, gozoase și reu măsurate.

Decît împrumuturi pe timp lung mai bine pe timp scurt, d. p. până la Anul-Nou. Cei mai mulți împrumută primăvara și mai ales în săptămânile premergătoare secerișului. Cucuruzul poate fi înapoiat toamna cu privilegiul culesului, ear' celelalte bucate cînd cu treeratul. Amînări de peste un an n'ar trebui îngăduite.

În scopul de-a pripi înavuțirea grănarului și cu el a bisericii, s'a introdus pe alocurea obiceiul înapoierii duor măsuri pentru una, așadar sută la sută ca dobîndă. Cînd cu înființarea grănarului s'ar pute urma astfel pretutindenea, mai tîrziu însă, dobînda se va cobori treptat. Părerea noastră ar fi a se da înapoi, cu dobîndă cu tot, pentru 1 măsură și anume: în anul dintăiu 2, cu începere din al doilea an $1\frac{1}{2}$ și dela un timp $1\frac{1}{4}$ măsuri sau și mai puțin. Pentru 20 litre d. p. s'ar veni 40 litre, apoi 30, 25 și așa m. d. Cu timpul s'ar pute hotărî o dobîndă de numai zece la sută, așadar' 11 litre pentru 10 și 22 pentru 20 litre împrumutate.

Față cu cari nu ar înapoia împrumuturile și dobînda la timpul prescris, se vor aplica pedepsele amintite la sfîrșitul §. 8. A dovedi îndreptățirea acestor pedepse este, așa credem, de prisos. Atăta numai, că prin cruțarea celor vinovați rîul nu s'ar vindeca, ci mai virtos s'ar înăsprî, în paguba grănarului și a bisericii.

Lictarul de prune.

Rare-ori prune așa multe și ieftine ca în anul de față. Este prin urmare de prevăzut, că în mai multe ținuturi, prunele tîrzii nu vor ave trecere ca alte-dăți. Decît să le vîndă pe mai nimica, d. p. măsura de 20 litre cu abia 25—30 cr. și pe alocurea încă și mai ieftin, țeranii nostri ar eși la socoteală mult mai bine gătind din o mare parte a recoltei (roadelor) lictar (miere de prune, silvoită, pezmet, majun, povidlă), despre care zic Germanii (Nemții), că ar fi „untul săracului“.

Fie că se mîncă subțiat lîngă mămăligă (mălăiu, colesă) sau se unge pe pîne, fie că se pune în găluște, prăjituri și c. l., lictarul alcătuește o mîncare foarte

spornică, nutritoare, ușor de mistuit, gustoasă și ieftină. Binevenit și priinci s este lictarul cu deosebire pe seama copiilor, care se bat după el.... Lictarul ce ar prisosi se poate vinde iarna cu înlesnire și cu mai bun câștig decît prunele crude sau uscate.

Anul trecut vorbisem în „Economul“ și despre cum se pregătește lictarul din mere, pere, cireșe și vișine. De astă-dată vom țermuri expunerea asupra lictarului de prune.

Culesul ar trebui amînat până într'un tîrziu, anume până cînd prunele încep a se sbîrci, fiind coapte-răscoapte. De unde nu, ele se păstrează resfirate la un loc uscat și aeris, spre a desevîrși coacerea și îndulcirea. Fructele cît de cît vermenoase sau putrede se înlătură.

Ferberea se îndeplinește într'o căldare de aramă, îndeplin curată. Vasele mari de lut și de fer se potrivesc și ele, însă numai dacă sînt curate și bine smălțuite. Cât ține ferberia, prunele și apoi lictarul se amestecă mereu și bărbătește cu o lingură mare și nouă de lemn, care s'a fost opărit mai întăiu. Spuma ce se ridică deasupra trebuie înlăturată, purtând totodată grije, nu cumva să între spuză în lăuntru. Ferberia pripită ușor poate cășuna arderea și mai tîrziu otețirea lictarului. Așadar' foc domol.

Prunele menite pentru lictar se spală frumos și se svîntă, apoi se pun la foc cu simburi cu tot și puțină apă. Ele se ferb până-ce s'au înmuiat așa, că pot fi străpunse cu un paiu și se deslipesc de acesta cu înlesnire. Acum se străcură prin o sită rară, cu ajutorul lingurii sau al unei măturici, făcută din nuele uscate și pleșugite de coaje prin opărire. Cirul străcurat se toarnă în vasul spelat și se ferbe până-ce a dobădit virtușimea aluatului de pîne. Mucegăirea de care se jeluesc une-ori femeile, este datorită mai ales împregiurării, că la timpul seu nu s'a fert lictarul de ajuns.

Așa ferbinte cum s'a luat dela foc, lictarul se toarnă în vase smălțuite de lut și se îndeasă bărbătește, spre a umple toate golurile. Deasupra se pune un strat subțire de rășină ferbinte, unt ori sîu de rărunchi (rănichi), în scopul de a împedecea rēsbaterea aerului și prin urmare mucēgăirea. Localul de păstrat să fie uscat și rēcoros.

Purcezînd astfel, lictarul se ține 2—3 ani în stare bună. De cumva ar prinde „floare“ și ar căpēta gust acru, atunci se ferbe din nou în amestec cu puțină „sare de potaș“.

Apa caldă pripește coacerea strugurilor.

Nu arare-ori întălnim vițe, ai căror struguri n'au cum se îndulci, fie că ținutul e nepriincios, sau și mersul timpului, fie

că sînt osândiți să crească în dosul unui pom sau aiurea la răcoare. Un grădinar vestit a făcut cercări cu apă caldă și a isbutit peste așteptare. În prevederea sigură, că strugurii a 20 vițe nu mai au când se coace, el a intervenit cu apă caldă de 30° R. udând din greu seară de seară, cu începere din 21 Septemvrie și până la 2 Octomrie n. Urmarea a fost, că strugurii s'au îndulcit și copt de minune, fără-ca vițele să fi pățimit cătuși mai puțin. Ca fiind împreunat cu muncă și cheltueală, udatul cu apă caldă, de sine se înțelege, nu se poate îndeplini decât avînd de a face cu un mic număr de vițe, lungă casă sau în grădină.

Cafea de ghindă.

Din ghindă (ghiude) se poate găti o cafea adevăată bună și foarte priincioasă sănătății. Ântăietate se cuvine fructelor (roadelor) proaspete și bine dezvoltate, care se culeg din stejari (goruni) sau se strîng de pe jos, apoi se pun într'un vas mare, care se umple cu apă clocotindă. Când și când se scormonesc cu un bețigaș. În curs de 24 oare, fructele mai grele se așează pe fundul vasului, ear' cele ușoare se ridică deasupra și se aruncă ca fiind netrebnice. Această operație se reînoește până-ce apa rămâne limpede și fructele încetează de-a mai pluti. Cu chipul acesta, ghinda perde gustul ei ciudat, când apoi se pune la uscat într'un cuptor (sobă) încălzit. În urmă se curăță de găoci (coaje). Simburii se taie în 4—8 bucăți egale (deopotrivă) și se uscă bine, la soare sau aiurea la căldură. În podul casei, ei se pot păstra un an de zile și mai bine.

Simburii de ghindă se prăjesc și se macină asemenea boanelor (boabelor) de cafea. La un păhar ajunge o lingură plină de măciniș. Când cu ferberea se amestecă cu lingura.

Cleiu pentru buți.

După-cum se știe, vasele de lemn și îndeosebi buțile, butoaiele, vedrele și c. l. capătă une-ori crepături și găurele. Un cleiu foarte trainic dobîndim, dacă topim împreună, într'un vas, pe cărbuni aprinși, și anume: 6 părți de unsoare (untură, unsură) de porc, 4 părți de sare și 3¹/₃ părți de ceară, adăugînd în urmă 4 părți cenușe cernută de fag. Cleiul astfel gătit se aplică în stare caldă. Prisosul se păstrează la un loc uscat, într'o sticlă sau altceva. Pentru de a-l pute întrebuința, ajunge să-l încălzim mai întăiu.

Crepăturile se mai pot astupa și cu un amestec din 2 părți sêu, tot atăta ceară și 1 parte praf (pulbere) de marmură. La crepăturile mai mici se poate aplica chiar și numai sêu, care se presară apoi cu cement mărunt.

Vasele noue de păstrat vinul.

Până a nu le umplea cu must sau vin, este știut, butoaiele și buțile noue trebuie supuse unei pregătiri; altcum ne trezim cu un fel de zamă argăsită și întunecoasă, care miroasă a lemn de stejar (gorun).

Cel mai desevîrștt mijloc este opărirea cu vaporii (aburi ferbinți) până-ce nu se mai scurge decât apă îndeplin limpede, fără miros și fără gust. În lipsa unei mașini de vapor, recomandăm a ținea vasele noue umplute cu apă curgătoare (moale) în curs de câteva săptămâni. La câte 5—6 zile apa murdărită se deșartă spre a o înlocui cu alta proaspătă și curată. Urmează opărirea cu apă clocotindă în 2—3 rînduri. Acum se toarnă câteva litre de vin turbure și încălzit (50—60 °C.), rostogolind vasul până-ce vinul s'a răcit; în locul viniului se pot folosi drojdiile mai subțiri. În sfîrșit se clătesc vasele cu apă în mai multe rînduri, apoi se astupă bine cu cepuri (dopuri, predufuri), nu cumva să prindă mucegai.

Pe seama vinurilor mai vechi se potrivesc mai bine vasele vechi, fiindcă argăseala din noul lemn de stejar nu se poate scoate îndeplin decât aplicînd opărirea cu vapor.

Gălbînarea și tămăduirea ei.

În lăuntrul ficatului (maiului) sau în beșica fierii (fiarei) se plăsmuesc une-ori un fel de petri, cari împedecă scurgerea fierii. Canalul acestuia se mai poate înfunda și prin lovituri sau apăsări așa, că fieria (fiara) este nevoită a se reîntoarce în sânge. Atunci se naște boala numită gălbînare. Ea mai poate fi urmarea unor boale grele, cum e d. p. lungoarea (lingoarea, tifusul). Dacă și ficatul e bolnav, sângele se strică și nu arare-ori se înveninează, pricinuind moartea.

Cele dintăiu semne ale gălbînării se ved în albul ochiului, apoi la pele și în urină (ud). Un alt semn este, că pofta de mîncare scade repede.

Când ficatul e altcum sănătos, gălbînarea nu e greu de vindecat. Ca leac se recomandă îndeosebi a se bea zilnic de 3 ori tot atătea linguri de ceaiu de pelin sau prav (pulbere) de pelin cât iei pe vîrfuțuțului, în 7—8 linguri de apă caldă. Mîncare și beutură puțină. Ca hrană e bun laptele. Pentru cari pătinesc de gălbînare sau și de ficat, e bine să bea dimineața și seara lapte cu zăhar și cu o lingură de cărbune pisat mărunt.

Dacă boala se înăsprește, este neapărat a se chema medicul (doctorul) în ajutor.

Iernarea căpăținilor de varză.

Spre a le ierna în stare crudă, căpăținile de varză (curecbin) și de chil (chel, varză creață) se scot cu rădăcini

cu tot și se așează în pivniță cu rădăcinile printre nêsip mărunt sau și mai bine într'o groapă de 30—40 centim. adîncime. În ajunul iernii se aștern deasupra gropii lați sau araci (pari, pocii) de fasole, apoi paie sau frunziș. Cu începerea gerului, așternutul se îngroașe.

În timpul mai nou s'a adevărit, că varza iernează mai bine îngropată fiind cu rădăcinile în sus.

Groapa de iernat se va face la cel mai înalt loc al grădinii, nu cumva să răsbată apa care ușor poate cășuna trecerea căpăținilor în mucezure.

Mîncăți poamele cu pâne!

Poamele goale stîrnesc de obicei sete, care se poate întimpina mîncându-le cu pâne. Îndeosebi copîilor n'ar trebui îngăduit să îndoape poame goale, cari adese pricinuesc urdinare (cufoare), strînsuri și așa m. d. Spre a-i feri de aceste neajunsuri, une-ori primejdioase, cel mai nimerit mijloc este să-i deprindem ca să mînce poamele cu pâne.

Desmăntarea vacilor de a-și sugerul.

După-cum se știe, unele vaci au năravul păgubitor, că-și sug laptele cu gura lor. Dintre mijloacele ce se aplică în scopul desmăntării amintim ungerea țîțelor cu unsoare și apoi cu muștar sau și numai cu balebă proaspătă. Când cu mulsul, lucru firesc, țîțele se vor spăla și curăți îndeplin.

Scoaterea petelor de cafea.

Din țesături de lână și de mătăsa petele se duc ușor, dacă se ung mai întăiu cu „glicerina“ curată, apoi se spală în apă călduță și se calcă pe dos în stare jilavă. Glicerina absoarbe (sbea) grăsimia laptelui cum și văpseala datorită cafelei.

Hrănirea vacilor de-a făta.

Vacile de-a făta nu e bine să le hrănim cu astfel de nutreț, de care trebuie să dai *mult* pentru-ca să se aleagă vita cu ceva din el, pentru-că stomacul umflat cu *mult* nutreț, apasă pe vițelul ce e în formațiune în pântecul vacii. Ea trebuie să aibă hrană bună, fiindcă hrănește și vițelul din ea. Nu-i iertat a 'i-se da nutreț mucezit, înflorit, căci ușor se poate întembla se lapede. Nici apă din seamă afară rece nu le priesște. Cu astfel de vaci trebuie umblat domol, blând. La jug numai la lucruri ușoare se o folosim. Se nu o mai mulgem 6 săptămâni nainte de fătare. Pe lîngă fân bun, să le dăm și ceva nutreț de măciniș mare, păsătos. Otava și nutrețul înăcrit nu este potrivit pentru vacile de-a făta.

Știri economice.

Comitetul „Reuniunii române agricole” din Sibiu, a ținut în 17 Septembrie n. a. c. ședință. Dintre hotărârile luate dăm pe scurt cele următoare: Comitetul a luat la cunoștință notificarea Excelenței Sale conte *Festetic Andor*, că Majestatea Sa cu data Ischl 16 Iulie a. c. s'a îndurat a-l numi de ministru de agricultură. — S'a primit de membri ai reuniunii agricole domnii: *Ermil Borcia*, funcționar la „Transilvania”, *Dr. Ioan Stroia*, profesor, *Ioan Dolean*, jurist și colaborator la „Tribuna”, *Tit Liviu Albini*, candidat de avocat, *George Bogdan-Duică*, redactor la „Tribuna”, toți din Sibiu și „*Tovărășia agricolă*” din Săcădate. S'a hotărât să se publice în românește rescriptul ministerial, prin care face cunoscut, că în Budapesta s'a întemeiat o societate regnicolară maghiară pentru exportarea (trimiterea în străinătate) a untului, numită „Hungaria”; mai departe rescriptul despre informațiunile, ce le pot primi proprietarii despre piețele din străinătate și alte trebi de interes economic prin consulatele c. și reg. — S'a luat la cunoștință, că comuna politică Racovița a plătit la cassa reuniunii întreaga datoria de 180 fl. dimpreună cu interesele. — La cererea dlui *Atanasie Pridie*, substitut-procuror în Cernăuți (Bucovina), i-se trimit statutele reuniunii, precum și rapoartele generale ale comitetului. — S'a luat la cunoștință rescriptul ministerial, prin care îndeamnă să se aboneze foaia „*Néplap*”, ce se scoate în Budapesta în limba maghiară, germană, română și slovacă. — Înaltul ministru a dăruit reuniunii, la cererea acesteia, un cuprător de uscat poame, sistem „*Cazenille*” în preț de 291 fl. 50 cr. Pentru-ca cuprătorul să poată fi folosit de proprietarii, care mai mult se indelețnesc cu pomăritul, comitetul a hotărât să așeze cuprătorul în piața din Seliște și să-l dea în îngrijirea tovărășiei agricole de acolo. Fiind cuprătorul foarte mare și trebuind zidit, înaltul ministru a trimis anume pe dl *Tury Lajos*, grădinar de stat în Zelau, cu însărcinarea să poarte de grijă la zidirea și la punerea lui în lucrare. În zilele din 5—13 s'a zidit cuprătorul și în 14 s'a făcut cea dintâi încercare cu uscatul de prune. În unul din numerii viitori ai „*Economului*” vom aduce o descriere mai amănunțită a acestui cuprător, când vom arăta și foloasele ce le au cei-ce uscă poamele în el. Tot în această ședință s'a statorit și programele expoziției de poame și de vite, ce se va ține din 4—8 Octombrie n. în comuna Seliște. S'a adus mulțumită primăriei din Seliște, care a binevoit a dăruit reuniunii cei 25 fl., ce avea să-i capete ea dela reuniune pentru întocmirea grajdului comunal, în care se țin taurii comunali; cu suma de 25 fl., la dorința primăriei, se vor acoperi o parte din spesele expoziției de poame. — În urma încetării din viață a neuitatului *Sabin P. Barcianu*, fost director la economia de instrucție, comisiunea economică a comitatului a hotărât să desființeze economia de instrucție din Rășinari și până se va face o altă economie de instrucție (română) în altă comună, uneltele economice, între care se află și o mașină de semănat, nu se folosesc de nimenea. Comitetul reuniunii întemeiându-se pe impregiurarea, că la prețul mașinii a dat și dl *Barcianu* 90 fl. din al seu, ear' partea cealaltă a prețului s'a plătit din economiile (cruțările) făcute tot din banii ce ar' fi fost să se dea la economia de instrucție din Rășinari, au hotărât să ceară dela comisiunea economică pentru reuniunea agricolă, mașina de sămănat, care apoi să se dea în

folosire la membrii reuniunii din comunele, unde nu se folosește până acum mașina de sămănat. Fiind timpul de tot înaintat, raportul general despre lucrările reuniunii în 1893, prezentat de secretar, s'a hotărât să se cetească și să se primească în o altă ședință a comitetului.

Foloasele rîndunelilor. Învățătul francez *Florent Prevose* a cercetat stomacul (rînza) a 16 rîndunele (rîndunici), pe care le-a fost prins una câte una în timpuri deosebite și eată ce a aflat:

La	15 Aprilie	422	fluturi,	muște	ș. c. l.
„ 19	„	649	„	„	„
„ 27	„	361	„	„	„
„ 1	Maiu	704	„	„	„
„ 4	„	660	„	„	„
„ 18	„	686	„	„	„
„ 29	„	300	„	„	„
„ 3	„	420	„	„	„
„ 14	„	244	„	„	„
„ 28	„	420	„	„	„
„ 11	Iunie	420	„	„	„
„ 20	„	501	„	„	„
„ 24	„	500	„	„	„
„ 5	August	743	„	„	„
„ 19	„	600	„	„	„
„ 29	„	384	„	„	„
		7927	„	„	„

Cele 14 rîndunele au stîrpit deci în tot atâtea zile nu mai puțin de 7927 gînganii (insecte) așa, că pe 1 zi s'ar veni 495 gînganii (insecte) de fiecare rîndunea. Vrednic de amintire este faptul, că afară de insectele moarte nu s'au găsit în stomac nici măcar un grăunte de sămăntă, nici urme de poame, struguri sau alte plante.

Alcătuirea trupului omenesc. După spusele doctorilor, trupul omenesc are 150 de oase și 500 mușchi.

Sângele unui om vîrstnic cântărește 15 chilograme. Inima bate de 70 ori pe minută, de 4200 ori pe oară și de 35.792.000 pe an. Prin fiecare bătaie se revarsă în trup 44 grame de sânge, așadar' pe zi se revarsă în trup peste 5 chilog. Tot sângele trece prin inimă în vreme de abia 3 minute. Plămânii cuprind vr'o 5 litre de aer. În vreme de 1 oră răsufăm de 1200 de ori, cheltuind peste 300 litre de aer. Pelea este alcătuită din 3 pături subțirele. Fiecare centimetru pătrat de pele cuprinde 12.000 de pori (găurele). Lungimea totală a porilor este de 50 kilometri.

Din traista cu povețele.

Intrebarea 206. Aș ave trebuință de salamă în cantități mai mari, pentru vînzare. Până acum am cumpărat-o dela un neguțator jidan, care a început să-mi vîndă marfă cam proastă și nu tocmai ieftină. În viitor aș voi să cumpăr salamă dela fabricanții sibieni, vrednici de încredere. Neștiind cui să mă adresez, Vă rog să-mi împărtășiți numele celor mai buni.

S. Săvoiu, neguțator.

Răspuns. Adresează-te la unul sau altul din fabricanții următori: *Michael Fonn*, *Gustav Nussbacher*, *Betti Hartman* sau *E. Hantschel*, toți în Sibiu.

Intrebarea 207. Vă rog să mă povățuiți cum ar trebui curățită de murdărie stampila de cauciuc?

B. Hulpuș.

Răspuns. Prin apă rece cu săpun și luând în ajutor o periută foarte moale.

Intrebarea 208. În „*Economul*” nr. 34 din a. c. ați scris despre rața de „*Prouen*”. Vă rog acum a mă înștiința, de unde și cu ce preț aș pute cumpăra ouă de soiul amintit cum și de găină, soiul „*Houdan*”?

Berzova.

P. Despa.

Răspuns. Ouă imbie *Fr. Vodicka*, *Smrztitz*, *Mähren*, bucate de soiul uriaș „*Rouen*” cu 25 și buc. de soiul „*Houdan*” cu 20 cr., ear' ouă de soiul „*Houdan*” imbie și anume: a) *Max Pauly* în *Köflach* (*Steiermark*), buc. cu 15 cr.; b) *Frans. Schimmek*, *Wolin*, *Böhmen*, buc. cu 15 cr.; c) *Baronin Luise Kietmansegg*, *Hainstetten*, *Post Amstetten N. Oest.*, 12 buc. cu 2 fl. și *Robert Eschinger*, *Wien*, *XV. Neubaugürtel* 7—9, 12 buc. cu 4 fl.

Scrie adresele germănește (nemțește) cum le-am împărtășit. De altcum te sfătuim să amni cumpărarea până în primăvară.

Intrebarea 209. Subscrisul aș dori să cumpăr o rață și un rățoiu de soiul „*Rouen*”, firește de prăsilă. Vă rog să-mi împărtășiți în „*Foaia Poporului*”, la cine și unde să mă adresez?

Nic. Cocu, preot.

Răspuns. *Margarethner-Geflügelhof*, *V. Spengergasse* nr. 21 și *Josef Günther*, *I. Tegetthofstrasse* nr. 6, în *Viena*, imbie găini și rațe fel și fel, dacă și rațe de „*Rouen*” și cu ce preț, nu se spune în anunțuri. Credem altmîntrelea, că mai bine ai isbuti cumpărând în primăvară oaă dela una sau alta dintre firmele înșirate la întrebarea nr. 208.

Intrebarea 210. Am un nuc bătrîn și găunos, în care s'au încuibat mulțime de furnici negre. Pe zi ce merge, furnicile lărgesc borta (scorbura) și strică scoarța (coaja). Nucul are pe frunze mulți pureci (spuză). Vă rog să-mi arătați un mijloc de a stîrpi furnicile.

În „*Foaia Poporului*” se spune cum ar trebui stîrpiți gîndacii de cîină, „șvabi și ruși”. Nu cumva înțelegeți sub aceste numiri „grelușii (greerii) de casă”, care seamănă cu cei de cîmp, numai că sînt verzi și au capul altfel?

I. S. P. în R.

Răspuns. Scorburile (bortele) sînt datorite ranelor, cari au rămas deschise. La pomii găunoși tot ce poți face e să arzi sau să scobești putregaiul, îngrijind apoi ca apa și aerul să nu mai aibă pe unde răsbate. Spre acest scop astupă scorbura (borta) curățită prin un amestec de lut și cărbuni pisați și după aceea unge cu păcură. Cu chipul acesta vei împedea găunoșirea mai departe și vei scăpa și de furnici. Despre cum s'ar pute stîrpi furnicile, am spus alte-dați în „*Foaia Poporului*”. Recetește și vei afla. Un sigur mijloc ar fi să afumi scorbura pe înfundate cu pucioasă. De altcum, umezeala și aierul sînt, cari pricinuesc lărgirea scorburii și stricarea scoarței, nu furnicile.

„Șvabii”, de care se face amintire în foaia noastră nr. 25 din a. c., sînt nește gîndaci mari, puturoși, aproape negri și lătăreți, în deosebire de „ruși”, cari sînt rugini și se grămădesc une-ori cu droaia în crepăturile din apropierea focului. Și unii și alții se deosebesc de greeri (greuruși, greluși), cari au năravul de cîntă.

LOTERIE.

Tragerea din 29 Septembrie n.

Budapesta: 57 41 49 60 75

Tragerea din 3 Octombrie n.

Sibiu: 50 18 66 53 47

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 16-a d. Ros., gl 7, sft. 5.		rés. ap.
Dum.	25 Cuv. Eufrosina	7 Iustina	6 11 5 24
Luni	26 + Ad. S. Ioan Ev.	8 Brigita	6 12 5 21
Marti	27 Muc. Muc. Calistrat	9 Dionisie	6 14 5 19
Merc.	28 Cuv. Hariton	10 Franc. Bor.	6 16 5 17
Joi	29 Cuv. Chiriac	11 Emilian	6 18 5 14
Vineri	30 Muc. Grigorie	12 Maxim.	6 20 5 12
Samb.	1 Apost. Anania	13 Colomon	6 21 5 10

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.**A doua edițiune**

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Institut Tipografic T. L. Albin în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călinarul Poporului

pe anul comun

1895.

Cuprinsul: Călinarul astronomic și bisericesc, cu povești economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1895. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nou și vechi. — Scara timbrelor. Autoritățile bisericesti române din Ungaria și Transilvania. — Văduvele, de Delavrancea. — Moțul și Domnul, de Ioan Vesa, învețător. — *Economic*: Ceva despre stăpînire omidelor; Sirop de smeură și de cireșe. — *Poesii*: Cu flori cu ramuri verzi, (Dedicație martirilor nostri) de P. Dulfu; Lupta vieții, de G. Coșbuc. — *Partea hazlie*: Oala cu lapte; Anecdote; Răspuns incurcat; Ghiciri. — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Insetate.

Numai 20 cr. exemplarul.

Foaie ilustrată pentru familie**„VATRA“**

sub direcțiunea

dlor I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.

Această revistă ilustrată este dirijată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuie în sfîrșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru atingerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rînd traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educației, higienii, îmbrăcămîntei, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindena unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA“

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună, adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hîrtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țerile Uniunii-Latine: fr. 24.

Vînzarea cu numărul: **coroane 1.10** (Austro-Ungaria), **franci 1.10** (țerile Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic“ Sibiu, Strada Măcelarilor Nr 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEȘTEA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 14—30

Banca generală de asigurare
„TRANSILVANIA“
ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[159] 9—26

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra peic olului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de cîmp, mobili etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru termuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1890 fl. 853,550.84	în a. 1869—1890 fl. 648,890.50
în a. 1891 „ 51,643.38	în a. 1891 „ 48,316.91
în a. 1892 „ 48,911.78	în a. 1892 „ 57,791.88
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
Suma fl. 989,031.85	Suma fl. 808,118.57

1797.150 fl. 42 cr.Conform bilanțului pentru 1893 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **864.028 fl. 70 cr.****Prospecte și formulare se dau gratis.**

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cîsnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Anunț. [2153] 4—5

Ne mai putându-mă ocupa cu economia de vite pun în vânzare

vaca de rasa „Pinzgau“,

cumpărată în toamna anului trecut dela comitetul „Reuniunii române agricole din Sibiu“. Vaca fătată în Februarie a. e. și gonită cu taur de rasa „Pinzgau“, dă peste 3 cupe lapte pe zi și are vârsta de 3½ ani. Prețul 200 fl. solvibili la termenele și între condițiunile stabilite de comitetul reuniunii agricole.

Doritorii să se adreseze la

Ioan Ivan, notar
în Gurariului (p. u. Orlat).

În atelierul „Institutului
Tipografic“ din Sibiu
se caută

Culegători-tipografi.

Condițiune sigură.

La „Institutul Tipografic“
în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL

dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 32×28 cm.

Prețul 50 es.

„VICTORIA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, str. principală nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000; Fond de rezervă fl. 70.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat. După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

[1418] 14—27

2 medalii de aur
și
13 de argint.

9 diplome
de onoare și
aprețiere.

IX.

Praful Korneuburg

[482] 28—45

al lui KWIZDA pentru nutirea vitelor

cai, vite cornute și oi.

Prețul unei cutii 70 cr., ½ cutie 35 cr.

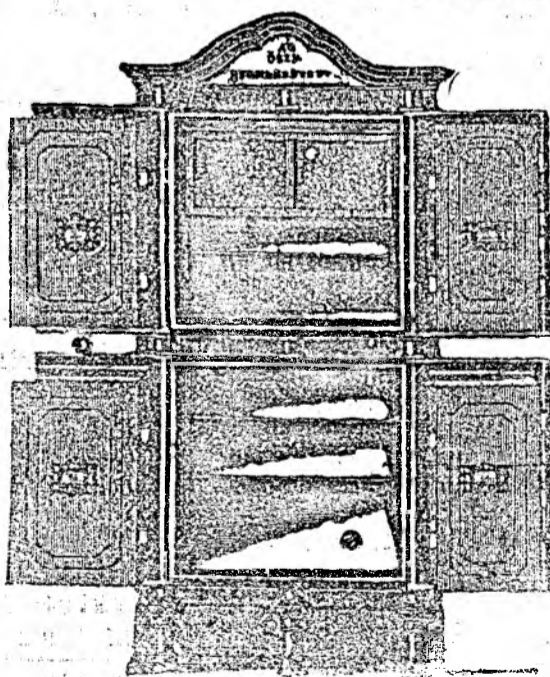
De 40 de ani folosit în cele mai multe grajduri, la lipsa de apetit, mistuirea rea, la ameliorarea laptelui și la augmentarea cantității laptelui la vaci.

Să se observe bine
marca și să se
ceară expres:
Praful Korneuburg
al lui Kwizda
pentru nutirea
vitelor.

Depositul principal:
Franz Joh. Kwizda,
liferant ces. și reg. austro-ungar
și reg. român.

Farmacia cercuală
Korneuburg I. Viena.

Veritabil se poate
căpeta în toate
farmaciile
și drogueriile din
Austro-Ungaria.

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenească.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și cassetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți
și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi,
cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

[387] 18—